

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/130/2018
Identifikačné číslo spisu: 8017200651
Dátum vydania rozhodnutia: 29.01.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:8017200651.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členiek senátu JUDr. Viery Nevedelovej a JUDr. Sone Langovej, v právnej veci žalobcu: Fakultná nemocnica s poliklinikou J. A. Reimana Prešov, so sídlom Hollého 14, 081 81 Prešov, IČO: 00 610 577, zastúpeného Advokátskou kanceláriou GOGA a spol., s. r. o., so sídlom Kupeckého 4, Košice - mestská časť Juh 040 01, IČO: 36 863 947, proti žalovanému: Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, so sídlom Želova 2, 829 24 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, č. k. ZS 704/00015/2016/R, č. spisu 61437/2835/2017/704 zo dňa 19.07.2017, o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove, č. k. 2S/39/2017-64 zo dňa 17. mája 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a.

Žalobca m á n á r o k na náhradu trov kasačného konania v rozsahu 100 %.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove rozsudkom, č. k. 2S/39/2017-64 zo dňa 17.05.2018, zrušil rozhodnutie žalovaného č. k. ZS 704/00015/2016/R, č. spisu 61437/2835/2017/704 zo dňa 19.07.2017 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“), ako aj rozhodnutie Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, pobočka Prešov č. k. ZS 704/00015/2016, č. spisu 50484/2016/704, č. záznamu 128431/2016 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Preskúmaným rozhodnutím žalovaný zamietol rozklad žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie, ktorým pobočka Prešov uložila žalobcovi pokutu 550 € podľa § 18 ods. 1 písm. b/ bod 1, § 50 ods. 2 písm. a/, v spojení s § 64 ods. 2 písm. b/ a ods. 6 zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 581/2004 Z. z.“) a podľa § 47 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „Správny poriadok“), za porušenie § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o zdravotnej starostlivosti“), ktoré bolo zistené vykonaním dohľadu nad poskytovaním zdravotnej starostlivosti pacientke W. Š., bytom T. X, XXX XX A. (pacientka) v období od 17.09.2014 do 07.03.2016 na očnom oddelení, tým že: 1. Po operácii katarakty ľavého oka (17.09.2014) nebolo

pacientke vykonané kontrolné ultrazvukové (USG) vyšetrenie oka; 2. Operačný výkon pre akútnu endoftalmitídu (vzniknutú komplikáciu po operácii katarakty) nebol realizovaný bezodkladne po prijatí pacientky dňa 22.09.2014.

2. Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, skutočnosťami, ktoré sú žalobcovi kladené za vinu neboli bezpochyby preukázané, čo má súd potvrdené aj obsahom administratívneho spisu, ktorý predložil žalovaný súdu. Krajský súd sa stotožnil so žalobcovou námietkou o nedostatočnom zistení skutkového stavu z dôvodu, že dôkazy, ktoré boli podkladom prvostupňového ako aj preskúmaného rozhodnutia podľa názoru krajského súdu neboli takého charakteru, aby nebolo možné ani v najmenšom pochybovať o ich hodnovernosti a objektívnom posúdení skutočného stavu veci, ani postačujúce pre rozhodnutie vo veci samej v čase vydania citovaných rozhodnutí. Spornou bola skutočnosť, či žalobca v danom prípade vykonal alebo nevykonal všetky zdravotné výkony pre správny postup pri ošetrovaní pacientky. Prvostupňový správny orgán mal pred vydaním svojho rozhodnutia k dispozícii odborné stanovisko A. O. A. Z. Y. zo dňa 26.04.2016 doplnené 09.06.2016. Uvedené stanovisko obsahovalo pripomienky k poskytnutej zdravotnej starostlivosti obsiahnuté v bodoch 1 až 5. V uvedených pripomienkach poskytnutej zdravotnej starostlivosti konzultant A. Z. uvádza v bode:

1/ priebeh operácie je popísaný ako bezproblémový. Druhý deň po operácii bola pacientka prepustená do ambulantnej starostlivosti a pre zmeny v priehľadnosti rohovky nebolo vidieť na očné pozadie. Nevykonalo sa ultrazvukové vyšetrenie, ale do prepúšťacej správy sa uviedol nález z ultrazvukového vyšetrenia z marca 2014.

2/ V prepúšťacej správe je uvedené: poučená. Ak by bola pacientka správne poučená, tak by sa mala okamžite po objavení subjektívnych príznakov (začervenanie a bolesť oka) dostaviť na kontrolné vyšetrenie na Očné oddelenie v Prešove a nie až v pondelok k očnej lekárke v Prešove, časti Sekčov.

3/ Pacientka bola prijatá s akútnou endoftalmitídou v pondelok 22.09.2014 okolo obeda. Operácia sa vykonala až o dva dni (cca o 46 hodín), keď už bola rohovka úplne nepriehľadná. Operácia pri endoftalmitíde, ktorá je komplikáciou po predchádzajúcej vnútroočnej operácii sa má vykonať hneď ako bude pacientka pripravená do celkovej anestézie. To znamená do 2-3 hodín po prijatí. Ak je rohovka nepriehľadná, tak sa má operácia vykonať s dočasnou keratoprotézou. Ak oddelenie kde sa operácia katarakty vykonala, nie je schopné za takýchto podmienok zachraňujúcu operáciu vykonať, tak má pacienta okamžite transportovať na oddelenie kde sú na to pripravení. Ak by bola u pacientky vykonaná pars plana vitrektómia v sobotu večer, alebo v nedeľu, možno by prišla taktiež o zrak, ale postup by bol správny.

4/ Kvalita práce sa nehodnotí len podľa toho koľko operácií bolo vykonaných kvalitne, ale aj podľa toho, ako sa zvládnu prípadné komplikácie (to len na doplnok k stanovisku primára Dr. V.).

5/ V dodanej dokumentácii mi chýbajú údaje o sterilizácii inštrumentov použitých pri operácii. K možnostiam zdroja infekcie sa jemu nepatrí vyjadrovať. Záver stanoviska A. O. A. Z. Y. znel: Z vyššie uvedených pripomienok vyplýva, že pacientke nebola poskytnutá zdravotná starostlivosť štandardne a správne.

3. V doplnení stanoviska konzultanta vzhľadom na námietky k zisteniam v Protokole č. 319/2016 zo strany žalobcu písomne reagoval A. O. A. Z. Y. dňa 09.06.2016, ktoré stanovisko obsahuje:

- v bode 1/ záver: že ultrazvukové vyšetrenie zadného segmentu oka je jedno zo základných pomocných vyšetrení v oftalmológii. Je neinvazívne vyšetrenie, trvá krátku dobu a odhalí aj prípadne možné krvácanie, alebo zbytky šošovkových hmôt v dutine sklovca. Konzultant uviedol, že trvá na tom, že sa malo vykonať a nemalo sa do prepúšťacej správy napísať výsledok z vyšetrenia z pred pol roka.

- V bode 2/ konzultant uviedol, že v deväťdesiatich rokoch Americká oftalmologická spoločnosť uverejnila výsledky svojej štúdie o pooperačných endoftalmitídach. Výsledky tejto štúdie sa v Európe stretli s absolútnym nesúhlasom, nakoľko v Európe sa už v tých časoch presadzoval názor, že u pooperačných endoftalmitíd sa má pars plana vitrektómia uskutočniť čo najskôr, nie až keď zraková ostrosť poklesne na úroveň svetlocitu. Pri príznakoch endoftalmitídy nestačí zobrať na mikrobiologické vyšetrenie ster zo spojkového vaku, ale má sa urobiť aj odber aktívnou aspiráciou z prednej očnej komory a z dutiny sklovca. Antibiotiká v patričných dávkach sa podávajú aj intravitreálne. V retrospektívnej štúdii (uverejnenej v r. 1998 o pooperačných endoftalmitídach z rokov 1993-1995) sme ešte pars plana vitrektómia pri endoftalmitídach nerobili. Odvtedy však uplynulo už cca 20 rokov a

minimálne posledných 10 rokov pristupujeme k riešeniu pooperačných endoftalmitíd veľmi agresívne. O našich postupoch opakovane referovala na podujatiach Slovenskej oftalmologickej spoločnosti primárka O.. C., Y.. Z vyššie uvedeného vyplýva, že trvá na svojom pôvodnom stanovisku.

4. Podkladom pre rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu v správnom konaní o uložení pokuty bol Protokol č. 319/2016 o vykonanom dohľade zo dňa 11.05.2016, vrátane písomných námietok poskytovateľa zdravotnej starostlivosti z 29.05.2016, zápisnice č. 319/2016 o prerokovaní námietok dohliadaného subjektu k protokolu o vykonanom dohľade zo dňa 14.07.2016, ako aj stanovisko konzultanta úradu v špecializovanom odbore oftalmológia A.. O.. A. Z. Y.. zo dňa 26.04.2016 a doplnenia odborného stanoviska zo dňa 09.06.2016.

5. V uvedenom prípade závažnosť zistených nedostatkov spočívala predovšetkým v oneskorení chirurgického riešenia endoftalmitídy, ktorá bola komplikáciou po predchádzajúcej vnútroočnej operácii. Operácia bola vykonaná v čase, keď už bola rohovka nepriehľadná, čo limitovalo operačný výkon, v dôsledku čoho nebolo možné realizovať štandardnú pars plana vitrektómiu. Menej závažným nedostatkom sa javí nevykonanie kontrolného ultrasonografického vyšetrenia dňa 17.09.2014 pred prepustením pacientky z ústavnej starostlivosti po operácii katarakty ľavého oka. Konanie poskytovateľa zdravotnej starostlivosti považuje prvostupňový správny orgán za pochybenie pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, avšak priamy následok na zdraví pacientky v súvislosti so zistenými nedostatkami nie je možné jednoznačne preukázať z obsahu podkladov pre správne konanie vo veci uloženia pokuty a stavom vecí, ktorým bol prvostupňovým správnym orgánom zistený. Prvostupňový správny orgán v tejto súvislosti poukazuje aj na vyjadrenie konzultanta úradu v špecializačnom odbore oftalmológia, podľa ktorého nie je vylúčené, že aj pri včasnom operačnom zásahu by pacientka prišla o zrak. Táto skutočnosť ovplyvnila podľa správneho orgánu výšku pokuty, avšak nezabavuje poskytovateľa zdravotnej starostlivosti zodpovednosti za nesprávne poskytnutú zdravotnú starostlivosť. Krajský súd k tomuto záveru, zdôraznil, že uvedené konštatovanie ovplyvnilo nielen výšku pokuty, ale aj výrok správneho orgánu ohľadom zavinenia žalobcu.

6. Správny súd poukázal na odôvodnenie rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu, a to konkrétne str. 7 rozhodnutia, kde správny orgán zohľadnil pri určovaní výšky pokuty to, že priamy následok na zdraví pacientky v súvislosti so zistenými nedostatkami nebolo jednoznačne možné preukázať z obsahu podkladov pre správne konanie vo veci uloženia pokuty a stavom vecí, ktorým bol prvostupňovým správnym orgánom zistený. Z uvedeného vyplýva, že sám prvostupňový správny orgán v odôvodnení svojho rozhodnutia poukazuje na to, že zistený skutkový stav nebol dostatočný na to, aby bezpochyby mohol správny orgán dospieť k záveru, že k porušeniu poskytovania zdravotnej starostlivosti pacientke došlo, a že zdravotná starostlivosť bola poskytovaná v rozpore so zákonom. Za dôležité považoval aj to, že jediný konzultant v súvislosti s menovanou pacientkou konštatoval, že zdravotná starostlivosť nebola zo strany žalobcu poskytovaná správne, pričom uviedol, že pacientka dňa 22.09.2014 prišla na vyšetrenie k ambulantnému oftalmológovi pre bolesti, ktoré sa podľa pacientky začali 20.09.2014. Oftalmologička konštatovala začervenanie a neskôr zhoršenie videnia ľavého oka. Už táto skutočnosť nasvedčovala aj podľa záverov prvostupňového správneho orgánu, že pacientka sa dostavila dňa 19.09.2014 ku spádovému oftalmológovi a následne dňa 22.09.2014 opätovne pre bolesti, ktoré už pacientka pociťovala dňa 20.09.2014. Aj krajský súd je toho názoru, čo napokon nevyvrátil ani konzultant, ani prvostupňový správny orgán, že pokiaľ pacientka by bola navštívila pohotovostnú službu a riešila uvedený stav už pri počiatočných bolestiach oka dňa 20.09.2014, tento kritický stav by bol riešený pohotovostným lekárom už dňa 20.09.2014. V tejto súvislosti správny súd zdôraznil hlavne tú skutočnosť, že uvedený stav už dňa 22.09.2014 nebolo možné zvrátiť do stavu, ktorý u pacientky pretrvával pri jej prepustení zo zariadenia poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, t. j. žalobcu dňa 18.09.2014. Uvedené skutočnosti potvrdil aj prvostupňový správny orgán pri odôvodnení svojho rozhodnutia na str. 7 ako vyššie citoval správny orgán konštatovaním, že konanie poskytovateľa zdravotnej starostlivosti považuje správny súd za pochybenie pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, avšak priamy následok na zdraví pacientky v súvislosti so zistenými nedostatkami nie je možné jednoznačne preukázať z obsahu podkladov pre správne konanie vo veci uloženia pokuty a stavom vecí, ktorým bol prvostupňovým správnym orgánom zistený. Do tohto konštatovania krajský súd

bezpochyby ráta aj samotné závery, ktoré vyslovil správny orgán po predložení samotného stanoviska konzultanta z 26.04.2016, ako aj jeho doplnenia zo dňa 09.06.2016, ktoré podľa názoru správneho súdu nepostačovali na to, aby správny orgán bez akýchkoľvek pochybností mohol vysloviť záver, že poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, teda žalobca v poskytovaní zdravotnej starostlivosti pacientky pochybil a porušil tak ustanovenie § 4 ods. 3 zákona, ako je mu to kladené za vinu v prvostupňovom rozhodnutí správneho orgánu.

7. Pokiaľ disponoval správny orgán iba jediným stanoviskom, čo aj žalobca v konečnom dôsledku namietal tak v pripomienkach k protokolu, ako aj rozporoval v rozklade, mal správny orgán v predmetnom konaní zabezpečiť, či už kontrolné stanovisko konzultanta ústavu, resp. vo veci nariadiť znalecké dokazovanie a tým jednoznačne posúdiť otázku toho, či konaním žalobca v dňoch 17.09.2014 až 07.03.2016 porušil ustanovenie § 4 ods. 3 zákona. Aj samotná dĺžka inkriminovaného obdobia podľa názoru krajského súdu je neobjektívna na posúdenie zodpovednosti poskytovateľa zdravotnej starostlivosti pre konštatovanie, že počas celého obdobia došlo k nesprávnemu poskytnutiu zdravotnej starostlivosti pacientke. Následne na základe kontrolného stanoviska konzultanta, resp. znaleckého posudku by mohol v rozhodnutí správny orgán dospieť k záveru, či bezpochyby došlo a v akej miere došlo k porušeniu poskytovania zdravotnej starostlivosti pacientke, v tom ktorom konkrétnom čase v tomto období.

8. V preskúmvanej veci bolo nesporné, že žalovaný ako odvolací orgán sa pri rozhodovaní odvolania obmedzil iba na konštatáciu, že prvostupňový správny orgán vyhodnotil všetky dôkazy správne, pričom zistil skutkový stav správne a odvolací správny orgán bol povinný aj napriek týmto skutočnostiam, ktoré konštatoval v rozhodnutí preskúmať odvolaním napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu práve s poukazom na ustanovenie § 59 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (SSP), pričom bol povinný zistiť skutočný stav vecí a nemal sa obmedziť iba na tie skutočnosti a dôkazy, ktoré boli realizované v prvostupňovom konaní. Pri preskúmvaní rozhodnutia bol žalovaný ako odvolací orgán povinný postupovať nezávisle s konaním prvostupňového správneho orgánu posúdiť vec samostatne z hľadiska tak skutkového, ako aj právneho vyhodnotenia vecí, z čoho by vyplývalo, že mal aj z vlastného podnetu vykonať nové dôkazy v záujme dostatočného zistenia skutkového stavu. Správny súd poukázal na to, že správne konanie tvorí jeden celok, a preto s dôrazom na ustanovenie § 46 zákona o Správnom konaní žalovaný ako odvolací orgán zodpovedal za to, že rozhodnutie o odvolaní, teda o rozklade je v súlade so zákonom a že vychádza zo spoľahlivo zisteného stavu vecí.

9. Podľa názoru krajského súdu v predmetnom konaní v záujme objektívneho zistenia skutkového stavu a vzhľadom na námietky žalobcu, medzi ktoré bezpochyby patrila aj námietka existencie jediného stanoviska konzultanta nebolo vykonané dokazovanie správne a úplne správnymi orgánmi. Na posúdenie toho, aby správny orgán dospel k záveru, že žalobca pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti pacientke vykonal, resp. nevykonal všetky zdravotné postupy pre správne zabezpečenie tejto zdravotnej starostlivosti neboli dostatočné dôkazy, ktorými správny orgán disponoval (jedine stanovisko konzultanta). Vo veci mal vykonať rozšírenie dokazovania, a to buď ako už súd uviedol vykonaním kontrolného stanoviska ďalšieho konzultanta, resp. vykonaním znaleckého dokazovania.

10. V tejto súvislosti poukázal krajský súd, že pacientka je v očnej ambulancii oftalmologičky O.. Ž. G. od roku 2001. Od detstva nevidí na ľavé oko. Podľa názoru krajského súdu už uvedená konštatácia, že pacientka je pacientkou od roku 2001 u spádovej oftalmologičky naznačuje tú skutočnosť, že pacientka bola dostatočne znáa a poučená, že v prípade komplikácií existuje pohotovostná služba, kde môže v prípade nejakých komplikácií túto navštíviť. Potom ako navštívila spádovú oftalmologičku dňa 19.09.2014 u nej pretrvávali bolesti bolo z jej strany bezpochyby povinnosťou, aby tento svoj zdravotný stav zabezpečila návštevou u príslušného spádového oftalmológa, ale aj návštevou pohotovostnej služby. Vyjadrenie konzultanta v tomto prípade, že nebola dostatočne poučená poskytovateľom zdravotnej starostlivosti sa správne súdu javí ako účelové a nedostatočné v prípade uvedenej pacientky, ktorá je dlhodobo v ošetrovaní príslušného spádového oftalmológa a problémy, čo sa týka jej zdravotného stavu nie sú krátkodobé, ale už dlhodobé. Z uvedeného dôvodu preto aj táto konštatácia konzultanta sa javí súdu ako nedostatočná aj čo sa týka poskytovania osvetly a podmienok realizácie prípadnej návštevy

pohotovostnej služby pacientky, ktorá v prvom rade mala mať záujem o svoj zdravotný stav. Neakceptoval preto tvrdenia žalovaného ako odvolacieho orgánu, že nedostatočne zistený skutkový stav, resp. nesprávne závery prvostupňového správneho orgánu namietal žalobca až v žalobe, pretože týmito skutočnosťami žalobca oponoval už v rozklade, ako aj v námietkach voči protokolu, ktoré podal písomne.

11. V ďalšom konaní uložil krajský súd správnym orgánom, aby skutkové okolnosti opätovne posúdili, či už formou znaleckého dokazovania, alebo zabezpečením stanoviska ďalšieho konzultanta, ktorý bude pribratý podľa názoru súdu najlepšie vo forme ústavu, aby bolo bez akýchkoľvek pochybností preukázané, či žalobca správne postupoval pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti k pacientke v čase od 17.09.2014 do 07.03.2016.

12. Proti rozsudku Krajského súdu v Prešove podal žalovaný (ďalej aj „sťažovateľ“) v zákonom určenej lehote kasačnú sťažnosť podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP. Nesúhlasil so zisteniami krajského súdu na posúdenie skutkového stavu ako nedostačujúceho na riadne posúdenie veci. Namietal, že pokiaľ krajský súd tvrdí, že správny orgán oprel svoje rozhodnutie iba o jediný dôkaz - odborné vyjadrenie konzultanta úradu, pri hodnotení skutkového stavu nevzal do úvahy, že podkladom pre rozhodnutie žalovaného boli skutočnosti zistené výkonom dohľadu a uvedené v protokole o vykonanom dohľade, ktorého súčasťou je zápisnica o prerokovaní námietok k protokolu, dostupná zdravotná dokumentácia pacientky, vyjadrenie žalobcu a odborné stanovisko odborníka zo špecializačného odboru oftalmológia. Konštatovanie krajského súdu o účelovosti tvrdenia odborného konzultanta o tom, že pacientka nebola dostatočne poučená zo strany žalobcu sa javí ako nedostatočné a nijako nespochybňujúce odborné zhodnotenie diagnosticko-terapeutického postupu žalobcu zo strany odborného konzultanta. Ďalej namietal, že žalobca sa v procese výkonu dohľadu a v rámci správneho konania síce bránil odbornou argumentáciou, avšak na preukázanie svojich námietok nepredložil žiaden relevantný dôkaz, a preto neexistoval právny dôvod, aby za daného skutkového stavu žalovaný nariadil znalecké dokazovanie, resp. kontrolné odborné vyjadrenie konzultanta ústavu. Má za to, že v preskúmvanej veci nestáli proti sebe dva rozdielne, navzájom si odporujúce dôkazy, a nebol dôvod na zabezpečenie kontrolného odborného vyjadrenia konzultanta, len na základe toho, že žalobca so závermi dohľadu nesúhlasí. Námietky žalobcu boli odborne (medicínsky) vyhodnotené v rámci odôvodnenia prvostupňového a preskúmvaného rozhodnutia.

13. Sťažovateľ poukázal na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podľa ktorej posúdenie skutočností, či bola zdravotná starostlivosť poskytnutá správne patrí do správnej úvahy Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Skutočnosť, že žalovaný vychádzal zo zistení vykonaného dohľadu a nevykonal žiadne ďalšie dokazovanie v situácii, keď žalobca v správnom konaní neuviedol žiadne nové skutočnosti, ani nepredložil žiadny relevantný dôkaz, nemôže byť na ťarchu žalovaného a byť dôvodom na hodnotenie zistenia skutkového stavu ako nedostatočného pre vydanie rozhodnutia. Sťažovateľ má za to, že sa riadne a v plnom rozsahu vysporiadal so všetkými námietkami žalobcu v rámci dohľadu aj v rámci správneho konania.

14. K zodpovednosti žalobcu sťažovateľ uviedol, že v tomto prípade ide o objektívnu zodpovednosť, t. j. zodpovednosť za porušenie povinnosti vyplývajúcej z právneho predpisu, neskúma sa, či sa tak stalo úmyselne alebo z nedbanlivosti a neskúma sa ani príčinná súvislosť medzi konaním a následkom. Predmetom dohľadu ako zákonného predpokladu pre začatie správneho konania o uložení pokuty je výlučne posúdenie správnosti postupu pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, teda či daný postup bol alebo nebol lege artis - odborne medicínsky uznávaný postup, ktorého účinnosť a dôvodnosť je všeobecne alebo aspoň prevažne prijímaná a ktorý je v súlade s aktuálnym stavom vedy. Predmetom dohľadu podľa sťažovateľa nie je určenie následku a kauzálneho nexu, uvedenými otázkami sa žalovaný zaoberá iba sekundárne, a to pri určovaní výšky uloženej pokuty, ktorý sa viaže na závažnosť zistených nedostatkov a nimi spôsobených následkov. Ak nie je možné správnym orgánom určiť priamy následok u pacienta pri rozhodovaní o výške uloženej pokuty, neznamená to, že táto skutočnosť by zbavovala, resp. spochybňovala objektívnu zodpovednosť poskytovateľa zdravotnej starostlivosti za nesprávne poskytnutú zdravotnú starostlivosť. Sťažovateľ má za to, že krajský súd vychádzal z princípov, ktoré sa

uplatňujú pri jednotlivých druhoch subjektívnej zodpovednosti. Nesúhlasil s konštatovaním krajského súdu, že sám prvostupňový správny orgán odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že zistený skutkový stav nebol dostatočný na to, aby bezpochyby mohol správny orgán dospieť k záveru, že k porušeniu poskytovania zdravotnej starostlivosti pacientke došlo. Trval na tom, že zistený skutkový stav bol náležite zistený a dostačujúci pre posúdenie veci žalovaným. Žiadal rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

15. Ku kasačnej sťažnosti sa vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že nesúhlasí s opakovanými argumentami sťažovateľa. Súhlasil s konštatovaním krajského súdu, že postupom žalovaného boli porušené práva žalobcu ako účastníka správneho konania, pretože sa správny orgán neriadil základnými zásadami podľa § 3 Správneho poriadku. Trval na tom, že správne orgány vychádzali z nedostatočne zisteného skutkového stavu veci a zopakoval svoje argumenty, prečo bolo potrebné v správnom konaní odstrániť rozpory prostredníctvom znaleckého dokazovania. Žiadal kasačnú sťažnosť žalovaného zamietnuť.

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „kasačný súd“) ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) po zistení, že kasačnú sťažnosť podal včas účastník konania, bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu nie je dôvodná.

17. Podľa § 18 ods. 1 písm. b/ bod 1 zákona č. 581/2004 Z. z. úrad vykonáva dohľad nad poskytovaním zdravotnej starostlivosti tým, že dohliada na správne poskytovanie zdravotnej starostlivosti, a za podmienok ustanovených týmto zákonom (§ 50 ods. 2 , a) ukladá sankcie.

18. Podľa § 50 ods. 2 písm. a/ zákona č. 581/2004 Z. z. , ak úrad pri výkone dohľadu nad poskytovaním zdravotnej starostlivosti zistí, že zdravotná starostlivosť nebola poskytnutá správne, lebo ak úrad zistí porušenie povinností ustanovených v § 46 ods. 1 podľa závažnosti zistených nedostatkov a ich následkov môže uložiť poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti pokutu (§ 64 ods. 2).

19. Podľa § 64 ods. 2 zákona č. 581/2004 Z. z. úrad môže uložiť poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti za podmienok ustanovených v § 50 ods. 2 pokutu až do výšky:

- a) 3.319 eur, ak ide o fyzickú osobu,
- b) 9.958 eur, ak ide o právnickú osobu.

20. Podľa § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z. poskytovateľ je povinný poskytovať zdravotnú starostlivosť správne. Zdravotná starostlivosť je poskytnutá správne, ak sa vykonajú všetky zdravotné výkony na správne určenie choroby so zabezpečením včasnej a účinnej liečby s cieľom uzdravenia osoby alebo zlepšenia stavu osoby pri zohľadnení súčasných poznatkov lekárskej vedy.

21. Úlohou kasačného súdu v danom prípade bolo preskúmať, či napadnuté rozhodnutie žalovaného o uložení pokuty pre porušenie povinnosti poskytovať zdravotnú starostlivosť správne nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom, či jeho závery zodpovedajú zásadám logického myslenia a tiež, či podklady pre takýto úsudok boli zistené úplne a riadnym procesným postupom.

22. Po preštudovaní veci kasačný súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že v danom prípade správnym orgánom zistený skutkový stav nebol postačujúci na posúdenie veci. Rovnako je kasačný súd toho názoru, že na jednoznačné určenie, či žalobca porušil povinnosť poskytnúť pacientke zdravotnú starostlivosť správne alebo nie, je potrebné doteraz vykonané dokazovanie správneho orgánu doplniť.

23. Prvostupňový správny orgán pri rozhodovaní o porušení povinnosti žalobcom poskytnúť zdravotnú starostlivosť pacientke správne vychádzal primárne zo stanoviska odborného konzultanta A. O. A. Z. zo dňa 26.04.2016. Žalobca so závermi odborného konzultanta vyjadrenými v uvedenom stanovisku nesúhlasil a svoj nesúhlas oprel o odborné argumenty medicínskeho charakteru. Skutočnosť, že žalobca uviedol odborné argumenty, žalovaný nepopiera. V danom prípade bolo preto povinnosťou žalovaného

sa náležite s odbornými argumentami žalobcu vysporiadať a presvedčivo odôvodniť, prečo podľa jeho názoru nie je možné na argumenty žalobcu prihliadnuť. Z preskúmaného rozhodnutia, ako aj zo Zápisnice č. 319/2016 o prerokovaní námietok dohliadaného subjektu k protokolu o vykonanom dohľade zo 14.07.2016 vyplýva, že žalovaný sa vo vzťahu k námietkam žalobcu obmedzil iba na konštatovanie, že v prípade vyšetrenia USG neexistovala kontraindikácia a bolo potrebné ho vykonať bez ohľadu na to, či by nález bol negatívny. V prípade oneskorenia s výkonom operačného zákroku pacientky, ktorý mal byť podľa žalovaného vykonaný do 2-3 hodín po prijatí žalovaný uviedol, že za posledných 10 rokov sa v Európe zmenil prístup k liečbe pooperačných endoftalmitíd, a to v zmysle promptného a agresívnejšieho operačného prístupu.

24. Uvedené konštatovania podľa názoru kasačného súdu nevyvracajú odborné námietky žalobcu, ktorými zdôvodňoval postup pri liečbe pacientky. Žalovaný neuviedol, prečo v danom prípade bolo potrebné urobiť USG vyšetrenie a aký prínos by výsledok vyšetrenia mal pri liečbe pacientky, najmä s ohľadom na to, že žalobca tvrdí, že USG vyšetrením by v čase prepustenia nebola endoftalmitída určiteľná. Taktiež žalovaný nevysvetlil, prečo v danom prípade bola zvolená intenzívna medikamentózna liečba, pre ktorú sa rozhodol žalobca nesprávna. Všeobecné konštatovanie o tom, že v poslednom období sa zmenil názor na liečbu pooperačných endoftalmitíd v prospech agresívneho operačného prístupu, nevyklucuje možnosť v konkrétnom prípade nasadiť intenzívnu medikamentóznú liečbu. Kasačný súd je toho názoru, že v tomto smere je preskúmané rozhodnutie nedostatočne zdôvodnené, a preto nepreskúmateľné.

25. K námietke sťažovateľa, že ako orgán oprávnení rozhodovať o tom, či bola alebo nebola zdravotná starostlivosť poskytnutá správne, môže v správnom konaní vychádzať aj z iba jedného odborného stanoviska, kasačný súd uvádza, že v prípade, ak by stanovisko odborného konzultanta nebolo spochybnené odbornými argumentami, prípadne by sa správny orgán v rozhodnutí dostatočným a presvedčivým spôsobom vysporiadal s odbornými námietkami účastníka konania, bolo by možné rozhodnúť aj na podklade jedného odborného stanoviska. Vzhľadom na vyššie uvedené je však kasačný súd toho názoru, že o takýto prípad v prejednávanej veci nejde práve pre nedostatočné vysporiadanie sa s odbornými argumentami žalobcu. Správny súd je oprávnený preskúmať, či rozhodnutie správneho orgánu nevybočilo z medzí a hľadísk ustanovených zákonom, pričom zákonné medze správnej úvahy sú nepochybne dané aj náležitým zistením skutočného stavu veci. Kasačný súd nespochybňuje oprávnenie žalovaného rozhodovať o tom, či bola zdravotná starostlivosť poskytnutá správne, ani o odbornej spôsobilosti posudzovať otázky medicínskeho charakteru, je však toho názoru, že pri ukladaní sankcií za porušenie povinnosti je nevyhnutné, aby skutkový stav bol správnym orgánom zistený v takom rozsahu, aby nebolo možné pochybovať, či došlo k porušeniu povinnosti, za ktoré sa sankcia ukladá, v tomto prípade k nesprávnemu poskytnutiu zdravotnej starostlivosti. Pokiaľ existujú odborné argumenty, ktorými žalobca zdôvodňuje, prečo považuje ním poskytnutú zdravotnú starostlivosť za správnu v rozpore s názorom odborného konzultanta prizvaného do konania, je povinnosťou žalovaného takýto rozpor odstrániť.

26. Skutočnosť, že žalovaný správny orgán nezistil skutkový stav veci presne a úplne nasvedčuje, ako uviedol aj krajský súd, konštatovanie prvostupňového správneho orgánu, že „priamy následok na zdraví pacientky v súvislosti so zistenými nedostatkami nie je možné jednoznačne preukázať z obsahu podkladov pre správne konanie vo veci uloženia pokuty a stavom veci, ktorý bol prvostupňovým správnym orgánom zistený“. Kasačný súd nesúhlasí s tvrdením žalovaného, že skutočnosť, že v danom prípade ide o objektívnu zodpovednosť žalobcu zbavuje žalovaného povinnosti skúmať následok a príčinnú súvislosť medzi postupom žalobcu a následkom na zdraví pacientky, ktorej mala byť zdravotná starostlivosť poskytnutá nesprávne. Práve posúdenie následkov na zdraví pacienta je jednou z podstatných okolností, ktorá indikuje, či bol alebo nebol postup lekára v danom prípade správny. Žalovaný si odporuje, ak na jednej strane v prvostupňovom rozhodnutí uvádza, že výšku pokuty určil s prihliadnutím na následky zistených nedostatkov na zdraví pacienta, a následne uvádza, že následky vzhľadom na obsah podkladov a zisteného skutkového stavu nevie jednoznačne preukázať. Zároveň kasačný súd poukazuje na znenie § 50 ods. 2 písm. a/ zákona č. 581/2004 Z. z. , ktoré ustanovuje právo úradu pri zistení porušenia povinností uložiť poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti pokutu avšak

podľa závažnosti zistených nedostatkov a ich následkov. Z uvedeného vyplýva, že žalovaný je povinný sa zaoberať závažnosťou zistených nedostatkov ako aj ich následkami.

27. Správny orgán má povinnosť zistiť presne a úplne skutočný stav veci a zadovážiť si dostatok podkladov, ktoré by spôsobom vylučujúcim akékoľvek pochybnosti preukazovali, že žalobca sa dopustil skutku, ktorým mal porušiť svoje povinnosti vyplývajúce mu zo zákona o zdravotnej starostlivosti. Podľa názoru kasačného súdu zo zisteného skutkového stavu takýto záver prijať nemožno, a preto je dokazovanie potrebné doplniť o znalecký posudok prípadne stanovisko odborného konzultanta vo forme ústavu, ktorý by pochybnosti odstránil, tak ako to uviedol vo svojom rozsudku aj krajský súd.

28. Vzhľadom na uvedené dôvody považoval kasačný súd rozsudok krajského súdu za správny a kasačnú sťažnosť žalovaného za nedôvodnú a rozhodol podľa § 461 SSP tak, že kasačnú sťažnosť žalovaného zamietol.

29. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 167 ods. 1 v spojení s § 467 ods. 1 SSP tak, že úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov tohto konania.

30. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.